

Slumkvarteret Tondo i Manila på Filippinerne, 2014. Foto: Dewald Brand, Miran for Oxfam og IBIS

EN ØKONOMI FOR DEN ENNE PROCENT

Hvordan økonomiske privilegier og magt skaber ekstrem ulighed og hvordan det kan bringes til ophør

EMBARGO INDTIL 18. JANUAR KL. 01:01

Den globale ulighed bliver stadig mere ekstrem. Verdens rigeste 1% har nu større rigdom end alle andre mennesker tilsammen. Magt og privilegier udnyttes til at skævvride det økonomiske system og gøre kløften dybere mellem de rigeste og resten. Samtidig sætter et verdensomspændende netværk af skattely de rigeste individer i stand til at skjule 7.600 milliarder dollars. Kampen mod fattigdom kan kun vindes, hvis vi får bugt med ulighedskrisen

RESUMÉ

EN ØKONOMI FOR DEN ENE PROCENT

Kløften mellem rig og fattig bliver stadig mere ekstrem. Banken Credit Suisse afslørede for nyligt, at verdens rigeste 1% nu har ophobet større værdier end alle andre mennesker tilsammen.¹ Det er sket et år tidligere end forudset i Oxfam og IBIS' prognose, der blev offentliggjort forud for sidste års World Economic Forum i Schweiz. Samtidig ejer den fattigste halvdel af menneskeheden 1.000 milliarder dollars mindre end for fem år siden. Dette er blot de seneste udtryk for en global ulighed, der formentlig er uden sidestykke i over hundrede år.

Denne rapport 'En økonomi for den ene procent'² ser nærmere på, hvordan og hvorfor uligheden vokser, og fremlægger chokerende ny dokumentation for en ulighedskrise, der er løbet løbsk.

Oxfam og IBIS har regnet ud at:

- I 2015 ejede blot 62 mennesker samme formue som 3,6 milliarder mennesker, nemlig den fattigste halvdel af menneskeheden. Så sent som i 2010 skulle der 388 individer til.
- De rigeste 62 menneskers formue er steget 44% i de fem år siden 2010 og er i dag på 1.760 milliarder dollars. Det svarer til en stigning på over 500 milliarder dollars.
- I samme periode er den fattigste halvdels formue faldet med lidt over 1.000 milliarder dollars, et fald på 41%.
- Siden århundredeskiftet har den fattigste halvdel af verdens befolkning kun modtaget 1% af den samlede vækst i den globale formue, mens halvdelen af velstandsstigningen er gået til de rigeste 1%.
- Den gennemsnitlige indtægt for verdens fattigste 10% er steget mindre end tre dollars om året i løbet af knapt et kvart århundrede. Deres daglige indkomst er øget mindre end 5 ører om året.

Større økonomisk ulighed er til skade for os alle. Det hæmmer væksten og nedbryder den sociale sammenhængskraft. Konsekvenserne er dog særligt alvorlige for verdens fattigste.

Dem, der forsvarer status quo, hævder, at bekymringen over uligheden er drevet af misundelsespolitik. De fremhæver ofte faldet i antallet af ekstremt fattige som bevis på, at ulighed ikke er et væsentligt problem. De overser bare pointen. Som organisationer sat i verden for at bekæmpe fattigdom er Oxfam og IBIS begejstrede over, at det siden 1990 er lykkedes at halvere antallet af mennesker, som lever i ekstrem fattigdom. Men hvis ikke uligheden inden for landene samtidig var vokset, ville yderligere 200 millioner mennesker være undsluppet fattigdom. Og tallet kunne have været 700 millioner, hvis de fattige havde fået mere ud af den økonomiske vækst end de rige.

62 MENNESKER

Har samme formue som verdens fattigste 3,6 milliarder.

542 mia. dollars

Stigningen i de rigeste 62 menneskers formue siden 2010.

1.000 mia. dollars

Faldet i de fattigste 3,6 milliarder menneskers formue siden 2010.

1%

Siden 2000 har den fattigste halvdel af verdens befolkning kun modtaget 1% af væksten i den globale formue.

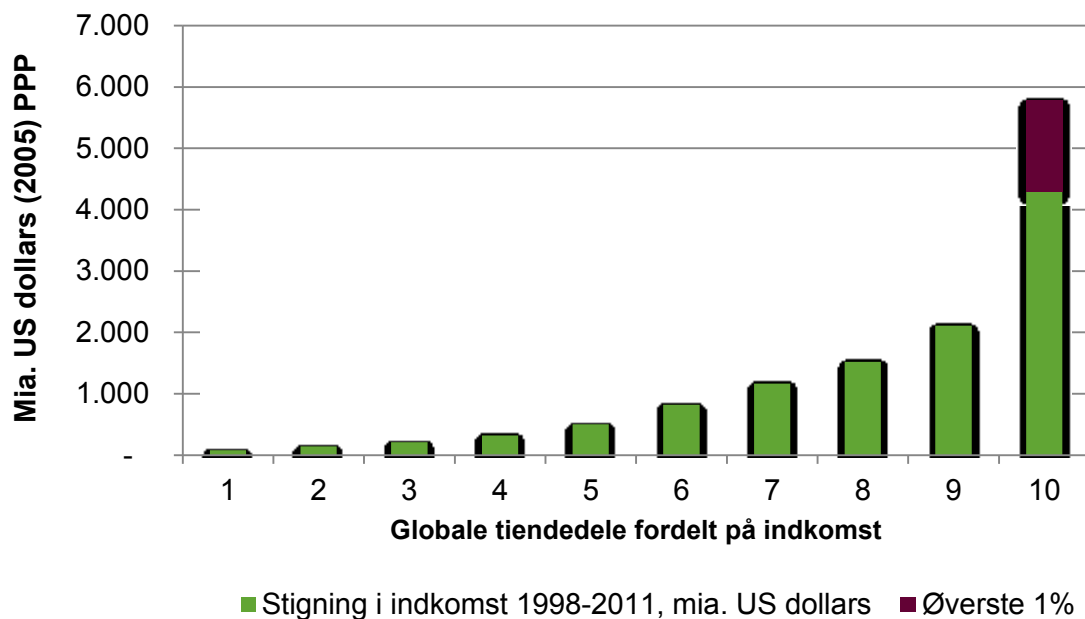
50%

Andel af stigningen i den globale formue der siden 2010 er tilfaldet de rigeste 1%.

3 dollars

Gennemsnitlig stigning i årsindtægt for de fattigste 10% af verdens befolkning.

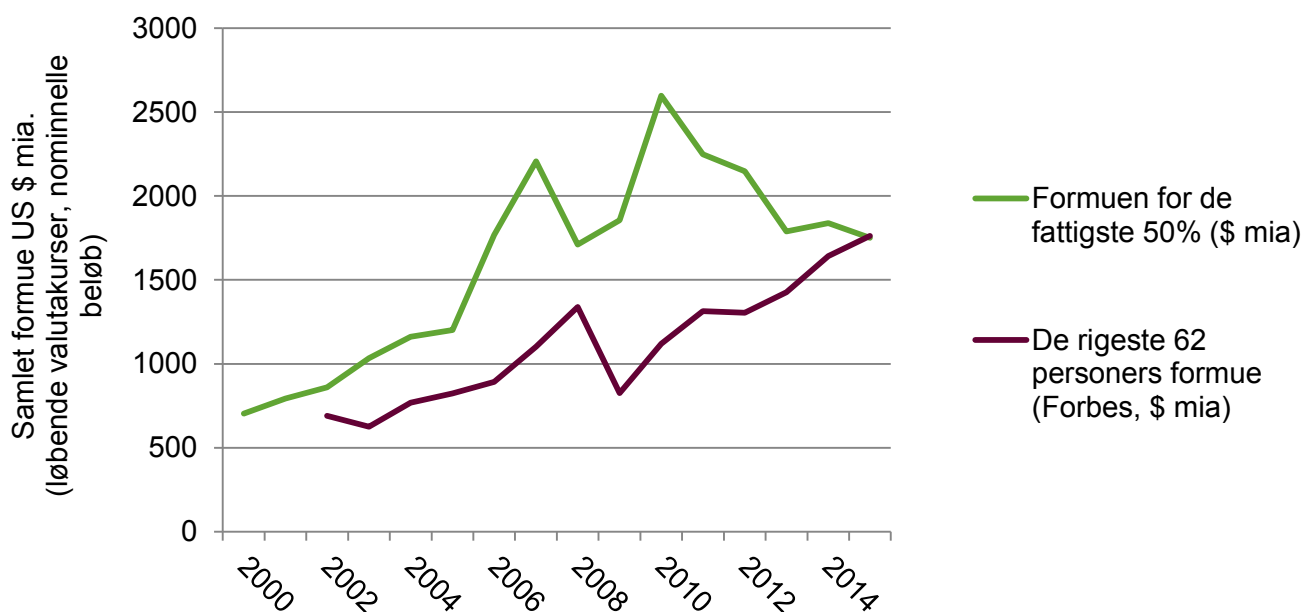
Figur: Global indkomststigning fordelt på de forskellige tiendedele i 1988–2011: 46% af den samlede stigning tilfaldt den rigeste tiendedel³

Der kan ikke herske tvivl om, at de store vindere i verdensøkonomien er dem, der i forvejen har mest. Vores økonomiske system er i den grad skruet sammen til deres fordel, og noget tyder endda på, at det bliver værre og værre. I stedet for at 'dryppe nedad' bliver indkomst og formue 'suget opad' med foruroligende kraft. Derefter sørger et vidt forgrenet netværk af skattely og en hel branche af formueforvaltere for, at rigdommene forbliver i toppen uden for almindelige borgere og deres regeringers rækkevidde. Et nyligt skøn⁴ anslår, at personlige formuer på 7.600 milliarder dollars er gemt af vejen i udlandet. Det er mere end Storbritanniens og Tysklands årlige bruttonationalprodukt tilsammen.

Personlige formuer på 7.600 milliarder dollars er gemt af vejen i udlandet. Det er mere end Storbritanniens og Tysklands årlige bruttonationalprodukt tilsammen.

Figur: De rigeste 62 individers rigdom vokser fortsat, mens den fattigste halvdel af verdens befolkning er begyndt at opleve nedgang i formuen⁵

Omsiggribende økonomisk ulighed uddyber også de skævheder, der fandtes i forvejen. Den Internationale Valutafond, IMF, har for nyligt dokumenteret, at lande med høj indkomstulighed også har tendens til større forskelle mellem kvinder og mænd, hvad angår sundhed, uddannelse, erhvervsaktivitet og politisk indflydelse.⁶ IMF konstaterede desuden, at der er større lønforskelle mellem kønnene i mere ulige samfund. Det er værd at bemærke, at 53 af verdens 62 rigeste er mænd.

Desuden har Oxfam og IBIS for nyligt vist, at mens verdens fattigste bor i de områder, der er mest sårbare over klimaforandringer, står den fattigste halvdel af verdens befolkning kun for omkring 10% af det samlede udslip af drivhusgasser.⁷ De rigeste 1% belaster klodens klima helt op til 175 gange mere end de fattigste 10%.

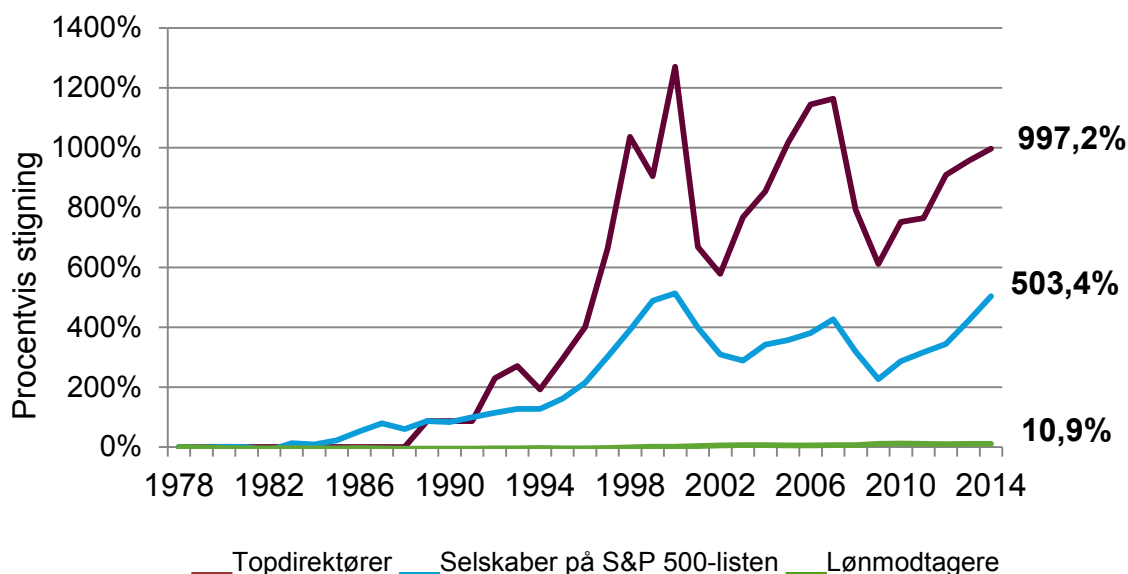
I stedet for en økonomi, der skaber velstand for alle nulevende, for fremtidige generationer og for jordkloden har vi skabt en økonomi for den ene procent. Hvordan er det sket? Hvorfor?

En af de tendenser, der ligger bag den enorme koncentration af formuer og indkomster, er et voksende udbytte af kapital sammenlignet med arbejdskraft. I næsten alle rige lande og i de fleste udviklingslande har lønmodtagernes del af nationalindkomsten været faldende, hvorved de får stadig mindre andel i den økonomiske vækst. Omvendt har kapitalejerne konsekvent oplevet, at deres formue er steget (via renteindtægter, dividender eller profit) i et hurtigere tempo, end økonomien er vokset. Velhaveres skatte-tænkning og regeringers skattelettelser for kapitalindkomst har forstærket denne tendens. Warren Buffet, amerikansk investor og massemilliardær, skabte røre ved at bemærke, at han betaler den allerlaveste skatteprocent på sit kontor – endda lavere end hans sekretær og rengøringskone.

På arbejdsmarkedet er afstanden mellem den gennemsnitlige lønmodtager og dem på de øverste poster også kraftigt forøget. Mens mange arbejdere har måttet gå ned i løn, har de bedst betalte fået voldsomme lønforhøjelser. Oxfam og IBIS har erfaringer med kvinder fra hele verden – fra Myanmar til Marokko – der kun med nød og næppe overlever på fattigdoms-lønninger. Kvinder udgør flertallet af verdens lavtlønnede, og har ofte den ringeste sikkerhed i ansættelsen. Samtidig er topchefernes løn røget i vejret.

Administrerende direktører i de største amerikanske selskaber har fået 54,3% mere i lønposen siden 2009, mens almindelige lønninger har stået i stampe. Den administrerende direktør i Indiens største IT-virksomhed tjener 416 gange mere end en typisk ansat samme sted. Kvinder besidder blot 24 topdirektørstillinger i verdens 500 største selskaber.

Figur: Lønforhøjelser for administrerende direktører i USA overgår langt lønudviklingen for gennemsnitlige lønmodtagere⁸

Overalt udnytter selskaber og individer deres magt og position til at begunstige sig selv. Økonomiske og politiske forandringer gennem de seneste 30 år – herunder deregulering, privatisering, hemmeligholdelse af pengestrømme samt globalisering, ikke mindst af finansmarkedet – har i høj grad befæstet de riges og magtfuldes mulighed for at udnytte deres stilling og at rage endnu mere til sig. Denne politiske dagsorden er først og fremmest blevet drevet af det, George Soros har kaldt 'markedsfundamentalisme'. Det er det tankegods, der står bag en stor del af den aktuelle ulighedskrise. Resultatet er, at et fåtal forgyldes, ofte langt udover hvad der afspejler økonomisk effektivitet eller rimelig fortjeneste.

Et oplagt eksempel på et økonomisk system, der er skruet skævt sammen for at tjene de magtfuldes interesser, er det spindelvæv af skattely og den industri af skattetænkning, der er blomstret op de seneste årtier. Det retfærdiggøres intellektuelt ud fra den dominerende markedsfundamentalistiske opfattelse, at lav skat for rige individer og selskaber er nødvendig for at fremme økonomisk vækst, og derfor på sin vis er en positiv udvikling for os alle. Systemet holdes i gang af en velbetalt og energisk sværm af fagfolk fra banker, advokatkontorer, revisions- og investeringsselskaber.

Det er de rigeste individer og selskaber – dem, der burde betale mest i skat – der har råd til at købe disse serviceydelser og drage fordel af disse globale strukturer for at undgå at bidrage til fællesskabet. Det presser samtidig indirekte regeringer uden for skattelyene til også selv at sænke skatten for virksomheder og rige borgere i et ubønhørligt 'ræs mod bunden'.

Manglende skatteindtægter på grund af udbredt skattetænkning efterlader et hul i de offentlige budgetter, hvilket fører til nedskæringer i grundlæggende offentlige serviceydelser. Samtidig tvinges regeringer til i stigende grad at afhænge af indirekte skatter, såsom moms, der har en udpræget social slagside. Skatteundgåelse er et problem, der bliver stadig værre.

- Oxfam og IBIS analyserede 200 selskaber, heriblandt verdens største, og en række af de strategiske partnere for World Economic Forum, og 9 ud af 10 af dem har adresse i mindst ét skattely.
- Selskabernes investeringer i skattely var næsten fire gange større i 2014 end i 2001.

Det globale skattetækningsystem er godt i gang med at kvæle velfærdsstaterne i de rige lande. Det fratager fattige lande penge, der skal bruges til at bekæmpe fattigdom, få børn i skole og undgå, at borgere dør af let helbredelige sygdomme.

Næsten en tredjedel (30%) af rige afrikaneres formue – i alt 500 mia. dollars – er gemt af vejen i skattely. Det anslås at koste de afrikanske lande 14 mia. dollars om året i mistede skatteindtægter. Det er penge nok til at betale for lægehjælp, der kunne redde 4 millioner børneliv og nok til at ansætte lærere til at få hvert eneste afrikanske barn i skole.

Skatteundgåelse er med rette blevet betegnet som en overtrædelse af menneskerettighederne af juristorganisationen International Bar Association⁹, mens Verdensbankens præsident har kaldt det for 'en form for korrupsion', der skader de fattige'. Ulighedskrisen slutter først, når verdens ledere tager et endeligt og historisk opgør med skattelyene.

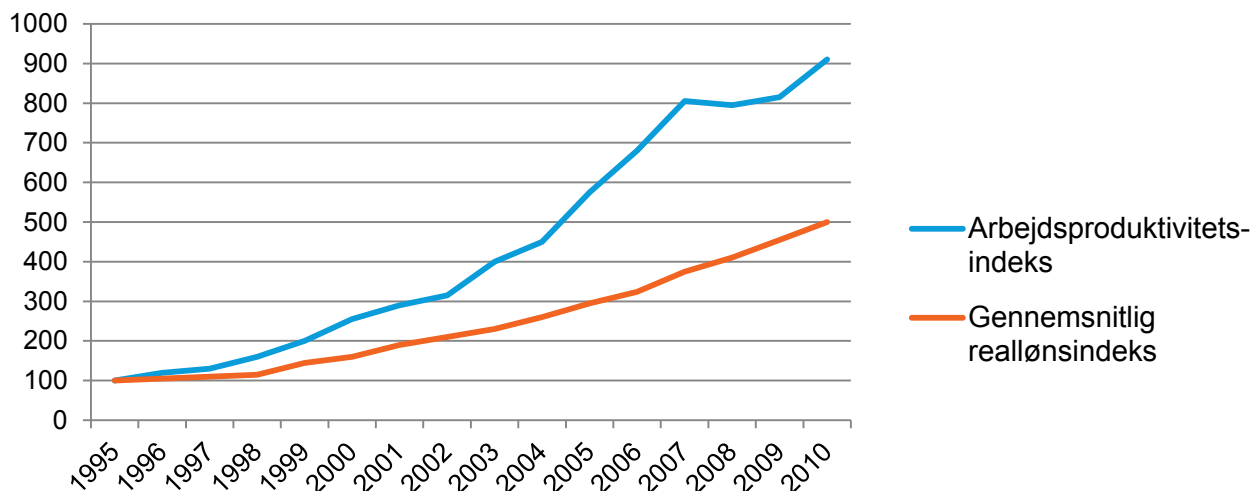
Selskaber inden for olie, gas og andre udvindingsindustrier udnytter deres økonomiske magt til at befæste deres dominans. Det har store samfundsøkonomiske omkostninger og sikrer dem et langt højere udbytte end den værdi, de tilfører økonomien. De udfører lobbyarbejde for at sikre statsstøtte – i form af skattefritagelse – og dermed forhindre grønne alternativer i at konkurrere på lige vilkår. I Brasilien og Mexico rammes oprindelige folk særligt hårdt. Deres jord ødelægges, når skov ryddes for at give plads til minedrift og intensivt storlandbrug. Når disse selskaber privatiseres – som det for eksempel skete i Rusland efter kommunismens fald – overføres kolossale formuer fra den ene dag til den anden til en lille gruppe af milliardærer.

Finanssektoren har oplevet den største vækst i de seneste årtier, og det er her hver femte milliardær har skabt sin formue. Her overstiger fortjenesten den reelle værdi tilført samfundsøkonomien i større grad end i nogen anden sektor. En nylig OECD-undersøgelse¹⁰ viste, at lande med uforholdsmæssigt store finanssektorer døjer med større økonomisk ustabilitet og ulighed end andre. Den offentlige gældskrise skabt af finanskrisen, bankredningspakkerne og efterfølgende nedskæringer er i hvert fald gået hårdest ud over de fattigste. Bankerne spiller stadig en hovedrolle i skattelysystemet. Hovedparten af formuerne i skattely forvaltes af blot 50 store banker.

I beklædningsindustrien udnytter selskaberne konsekvent deres dominans til at trykke lønningerne i bund. Mellem 2001 og 2011 faldt reallønnen for tekstilarbejdere i de fleste af verdens 15 førende tøj-eksporterende lande. Accepten af lavere løn til kvinder er blevet nævnt som en hovedårsag til højere profit. Verdens opmærksomhed på tekstilarbejders forhold blev skærpet i april 2013, da Rana Plaza fabrikken i Bangladesh styrtede sammen og 1.134 arbejdere mistede livet. Det koster menneskeliv, når selskaber satser på at maksimere profitten ved at ignorere de påkrævede sikkerhedsforanstaltninger. Selv om dette er blevet bredt fordømt, vejer opkøbernes kortsigtede økonomiske interesser stadig tungest i denne branche, idet der fortsat berettes om mangel-fuldt beredskab mod brand og arbejdsulykker.

Næsten en tredjedel (30%) af rige afrikaneres formue – i alt 500 mia. dollars – er gemt i udenlandske skattely. Det anslås at koste de afrikanske lande 14 mia. dollars om året i mistede skatteindtægter. Det er penge nok til at betale for lægehjælp, der kunne redde 4 mio. børneliv og ansætte nok lærere til at få alle afrikanske børn i skole.

Figur: Reallønsfremgangen i den kinesiske beklædningsindustri står ikke mål med produktivitetstigningen¹¹

Uligheden forværrer yderligere af selskabers magt til at udnytte deres monopolstilling og patentrettigheder til at skævvride markedet til deres fordel, så konkurrenter tvinges væk, og priserne for den almindelige forbruger går op. Medicinalselskaber brugte i 2014 over 228 mio. dollars på at drive lobbyvirksomhed i Washington. Da Thailand besluttede at udstede licens for fremstilling af en række lægemidler – et tiltag, der giver regeringen mulighed for at få medicin produceret lokalt til en langt lavere pris uden tilladelse fra de internationale patentrettighedsindehavere – lykkedes det medicinalbranchen at presse USA's regering til at sætte Thailand på en liste over lande, der risikerer handels sanktioner.

Disse eksempler illustrerer, hvordan og hvorfor det nuværende system – økonomien for den ene procent – har spillet fallit. Det svigter flertallet af mennesker, og det svigter kloden. Der kan ikke herske tvivl om, at vi befinder os i en ulighedskrise. Det kan IMF, OECD, paven og mange andre enes om. Og nu er det på høje tid at gøre noget ved det. Ulighed er ikke uundgåelig. Det nuværende system er ikke opstået tilfældigt, men udspringer af bevidste politiske valg, hvor vores ledere har lyttet til den ene procent og deres støtter i stedet for at varetage flertallets interesser. Det er på tide at gøre op med denne fejlslagne økonomiske model.

Vores verden mangler ikke rigdom, men det er stik imod økonomisk og moralsk fornuft at koncentrere så meget af den på så få hænder. Oxfam og IBIS mener, at menneskeheden kan gøre det bedre. Vi har rigeligt med talent, teknologi og visioner til at skabe en langt bedre verden. Vi har mulighed for at opbygge en mere menneskelig økonomi, hvor flertallets interesser sættes i centrum, hvor der er værdige jobs til alle, hvor mænd og kvinder stilles lige, hvor skattely er noget, man kan læse om i historiebøgerne, og hvor de rigeste bidrager med deres del til opretholdelsen af et samfund, der kommer alle til gode.

Oxfam og IBIS opfordrer de politiske ledere til at tage konkrete skridt for at vise, at de står på flertallets side, og for at bringe ulighedskrisen til ophør. Lønninger, man kan leve af, og bedre regulering af finanssektoren er blandt de mange tiltag, hvormed politikere kan gøre op med økonomien for den ene procent og begynde at opbygge en økonomi for alle mennesker.

- **Betal arbejderne en løn, de kan leve af, og mindsk lønforskellene mellem medarbejdere og deres chefer.** Det gøres ved at hæve mindstelønnen, så man kan leve af den, ved at sikre åbenhed om lønforskel og ved at beskytte lønmodtagernes ret til at organisere sig og strejke.
- **Støt kvinders rettigheder og økonomiske ligestilling.** Det gøres ved at kompensere for ulønnet pasningsarbejde, gøre op med lønforskel mellem kvinder og mænd, fremme lige arveret og jordrettigheder for kvinder, samt forbedre indsamling af data, der belyser, hvordan kvinder og piger påvirkes af økonomisk politik.
- **Læg en dæmper på magtfulde elitors indflydelse.** Det gøres ved at kræve offentlig registrering af lobbyister, indføre stærkere regler om interessekonflikter, sikre offentlig, gratis og lettilgængelig adgang til kvalitetsdata om administrative og budgetmæssige processer, samt forbedre de lovmæssige rammer, især for at sikre offentlig indsigt i regeringsførelsen, adskille erhvervsdrift fra valgkampsfinansiering, og regulere mulighederne for at gå direkte fra ledende stillinger i politik og statsapparat til topposter i erhvervslivet.
- **Indfør ændringer i det globale system for forskning og produktudvikling samt for prisfastsættelse af lægemidler, så alle har adgang og råd til den rette medicin.** Det gøres ved at forhandle sig frem til en ny verdensaftale om forskning og produktudvikling, øge investeringer i lægemidler, herunder i billigere kopimedicin, samt holde intellektuelle ejendomsrettigheder ude af frihandelsaftaler. Finansieringen af forskning og produktudvikling bør adskilles fra prisfastsættelsen af lægemidler for at bryde selskabers monopol, og der skal afsættes tilstrækkelige midler til at udvikle de nødvendige behandlinger og lægemidler til en pris, som folk kan betale.
- **Del skattebyrden på retfærdig vis, hvor alle spiller efter samme regler.** Det gøres ved at skifte skattebyrden fra arbejdskraft og forbrug over på formue, kapital og indtægter fra sådanne aktiver, skabe større åbenhed om skatteincitamenter og indføre nationale formueskatter.
- **Indret de offentlige udgifter, så de mindsker ulighed.** Det gøres ved at prioritere politikker, praksisser og udgiftsposter, så der sættes flere midler af til gratis offentlig sygesikring og uddannelse med henblik på at bekæmpe fattigdom og ulighed i det enkelte land. Det bør undgås at eksperimentere med offentlige sundheds- og uddannelsessystemer ved at indføre markedsorienterede reformer, der ikke virker, mens den offentlige og ikke den private sektor bør levere flere essentielle serviceydelser.

Som hovedprioritet opfordrer Oxfam og IBIS verdens ledere til at gå sammen om en historisk afskaffelse af skattely.

Verdens ledere bør forpligte sig til at arbejde mere effektivt for at få afskaffet skattely og skadelige skatteregler, herunder et opgør med diskriminerende skatteincitamenter. Det er på tide at få afsluttet konkurrencen om at have de laveste selskabsskatter. I sidste ende bør alle regeringer – med ligeværdig deltagelse af udviklingslandene – gå sammen om at oprette en verdensomspændende skatteorganisation med mandat til at forhindre, at nationale skatteregler har skadelige følgevirkninger andre steder i verden.

FODNOTER

- 1 Credit Suisse (2015) 'Global Wealth Databook 2015'. Samlet nettoformue med konstante valutakurser (mia. US dollars). <http://publications.credit-suisse.com/tasks/render/file/index.cfm?fileid=C26E3824-E868-56E0-CCA04D4BB9B9ADD5>
- 2 D. Hardoon, R. Fuentes-Nieva and S. Ayele (2016) "An Economy for the 1%: How privilege and power in the economy drive extreme inequality and how this can be stopped", Oxfam, <http://oxf.am/ZniS>
- 3 Kilde: Oxfam og IBIS' beregninger baseret på Lakner-Milanovic World Panel Income Distribution (LM-WPID) database (2013). Skabt for C. Lakner og B. Milanovic (2013) "Global Income Distribution: From the Fall of the Berlin Wall to the Great Recession", Verdensbanken. Data for 2011 anskaffet gennem personlig korrespondance med B. Milanovic, september 2015.
- 4 G. Zucman (2014) "Taxing Across Borders: Tracking Personal Wealth and Corporate Profits", *Journal of Economic Perspectives*. <http://gabriel-zucman.eu/files/Zucman2014JEP.pdf>
- 5 Kilde: Oxfam og IBIS' beregninger baseret på følgende datakilder: Den fattigste halvdel formue fra Credit Suisse, "Global Wealth Databook 2015"; oplysninger om de 62 rigeste individers formue fra Forbes' årlige liste af milliardærer.
- 6 C. Gonzales, S. Jain-Chandra, K. Kochhar, M. Newiak og T. Zeinullayev (2015) "Catalyst for Change: Empowering Women and Tackling Income Inequality". IMF. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2015/sdn1520.pdf>
- 7 T. Gore (2015) "Extreme Carbon Inequality: Why the Paris climate deal must put the poorest, lowest emitting and most vulnerable people first", Oxfam, <http://oxf.am/Ze4e>
- 8 Kilde: Gengivet fra L. Mishel og A. Davis (2015) "CEO Pay Has Grown 90 Times Faster than Typical Worker Pay Since 1978". EPI. <http://www.epi.org/publication/ceo-pay-has-grown-90-times-faster-than-typical-worker-pay-since-1978>
- 9 M. Cohn (2013) "Tax Avoidance Seen as a Human Rights Violation", *Accounting Today*. <http://www.accountingtoday.com/news/Tax-Avoidance-Human-Rights-Violation-68312-1.html>
- 10 OECD (2012) "OECD Employment Outlook 2012", OECD Publishing. Kapitel 3, "Labour losing to capital: what explains the declining labour share?". <http://www.oecd.org/els/employmentoutlook-previouseditions.htm>
- 11 Graf gengivet fra M-H. Lim (2014), "Globalization, Export-Led Growth and Inequality, The East Asian Story", South Centre. http://www.southcentre.int/wp-content/uploads/2014/11/RP57_Globalisation-Export-led-Growth-and-Inequality-rev_EN.pdf

© Oxfam International, januar 2016

Rapporten, som dette resumé bygger på, blev forfattet af Deborah Hardoon, Sophia Ayele og Ricardo Fuentes-Nieva. Nærværende resumé blev skrevet af Max Lawson. Oxfam og IBIS ønsker at takke Branko Milanovic for at levere data for 2011 fra "Lakner-Milanovic World Panel Income Distribution" (LM-WPID), samt Branko Milanovic og Maro Lilla for nyttige kommentarer om metoder til måling af global indkomstfordeling. Forfatterne takker ligeledes Tony Shorrocks for at levere kildedata til "2014 Global Wealth Databook" og for værdifulde forklaringer af metoden anvendt i Credit Suisse's "Global Wealth Report". Vi skylder også en tak til Anna Coryndon for fortrinlig redaktionel rådgivning og til Ana Arendar, Jaime Atienza og Katy Wright for at deltage i ledelsen af skriveprojektet. Bidrag til analysen er indkommet bredt fra hele Oxfam-konføderationen, herunder fra Jon Slater, Francesca Rhodes, Rachel Wilshaw, Mohga Kamal Gianni, Uwe Gneiting, Alison Holder, Claire Godfrey og Susana Ruiz.

Resuméet er udgivet på dansk af IBIS, oversat fra engelsk af Rasmus Sønderris.

'En økonomi for den ene procent' er én blandt flere Oxfam-rapporter udgivet for at kvalificere den offentlige debat om udviklingspolitik og humanitære anliggender.

For mere information, kontakt venligst pr. e-mail: advocacy@oxfaminternational.org

Denne publikation er omfattet af copyright, men teksten kan anvendes uden vederlag til fortalervirksomhed, kampagnearbejde, uddannelse og forskning, forudsat at kilden anerkendes fuldt ud. Copyright-indehaveren anmoder dog om at få besked om sådanne anvendelser med henblik på at kunne måle effekten. Kopiering under andre omstændigheder, genbrug i andre publikationer, oversættelse eller udarbejdelse af nye versioner kræver tilladelse og i nogle tilfælde betaling. E-mail: policyandpractice@oxfam.org.uk

Oplysningerne i publikationen var korrekte på det tidspunkt, hvor den gik i trykken.

Den danske udgave er udgivet af IBIS for Oxfam International som ISBN 978-87-87804-69-1 i januar 2016.

Oxfam og IBIS, Vesterbrogade 2B, 1620 København V, Danmark

OXFAM

Oxfam er en international sammenslutning af 18 organisationer, der samarbejder i over 90 lande som del af en global bevægelse for en fremtid uden fattigdom, vor tids store uret. Man kan få mere at vide ved at skrive til en hvilken som helst af nedenstående medlemsorganisationer, eller ved at besøge www.oxfam.org.

IBIS er observatør i Oxfam (www.ibis.dk)

Oxfam USA (www.oxfamamerica.org)
Oxfam Australien (www.oxfam.org.au)
Oxfam Brasilien (www.oxfam.org.br)
Oxfam Belgien (www.oxfamsol.be)
Oxfam Canada (www.oxfam.ca)
Oxfam Frankrig (www.oxfamfrance.org)
Oxfam Tyskland (www.oxfam.de)
Oxfam Storbritannien (www.oxfam.org.uk)
Oxfam Hong Kong (www.oxfam.org.hk)
Oxfam Indien (www.oxfamindia.org)
Oxfam Intermon (Spanien) (www.intermonoxfam.org)
Oxfam Irland (www.oxfamireland.org)
Oxfam Italien (www.oxfamitalia.org)
Oxfam Japan (www.oxfam.jp)
Oxfam Mexico (www.oxfammexico.org)
Oxfam New Zealand (www.oxfam.org.nz)
Oxfam Novib (Holland) (www.oxfamnovib.nl)
Oxfam Quebec (www.oxfam.qc.ca)

www.oxfam.org www.ibis.dk

